

La zona ofereix la possibilitat d'infinitat de rutes i itineraris recomanables. Nosaltres només pretenem orientar i facilitar informació a aquelles persones que ens visitin i vulguin una mica d'ajuda.

Aquesta ruta, com gairebé totes, es pot variar segons el gust i criteri de cadascú, en la mesura dels coneixements de la zona, del temps o de les ganes d'aventurar-se una mica més.

Com sempre partirem de la base que vostès són clients de la nostra casa de turisme rural a Vallferosa i que passaran el dia recorrent, coneixent i visitant monuments, paratges o indrets interessants, sobretot CASTELLS.

Partirem doncs de casa nostra (**punt 0**) i hi tornarem en acabar el dia. Cada número en vermell del mapa és un lloc on recomanem aturar-se. Estan posats per ordre en el desenvolupament de la ruta i tot seguit en farem una breu descripció acompanyada de la situació geodèsica, sense acompanyament de fotos, ja que aquestes les poden trobar dins la pàgina web de www.rutes-castells-segarra.com i en les altres passejades i rutes que s'hi aconsellen.

Per a la geolocalització fem servir el sistema de **Datum WGS84**.

Punt 0 Casa rural (N- 41° 50' 49,11" E- 1° 25' 50")

Punt 1 Torà. (N- 41° 48' 42,48" E- 1° 24' 10,97") Poble on cal veure el bonic i poc imaginable nucli antic, segurament un dels millors de les rodalies.

Intentarem començar per la Casa de la Vila, recorrent, si és possible, tots els carrerons, passant per la plaça d'en Jaume Coberó i l'església de Sant Gil i intentarem acabar a la Plaça de la Font.

Al carreró del Forn cal veure el seu Forn de pa comunal, amb els estris de l'època (per visitar-lo, només s'ha d'empènyer la porta). Una mica més enllà, en la paret d'una casa, a l'esquerra, hi ha una cara incrustada, que era, segons sembla, un símbol de l'època d'un prostíbul.

Bonic també és el Pont romànic de Merites, així com altres indrets que els vilatans no dubtaran d'informar-vos.

Per a aquells que vulguin portar un present a la família, a Cal Magí fan un bon embotit.

Punt 2 Castell d'Ivorra. (N- 41° 46' 19,19" E- 1° 23' 14,94") Del castell d'Ivorra, com tants d'altres, només en queda una part de la seva torre i, també com tants d'altres castells, es degueren aprofitar les pedres per fer altres construccions posteriors. En canvi la pedra tosca amb argamassa de la torre no tenia valor i sovint quedava. A part de donar un tomb pel poble, cal demanar pel rector o preguntar a alguna persona com podem veure les relíquies del Miracle del Sant Dubte.

Durant la celebració d'una missa l'any 1010, el mossèn va dubtar que en la consagració s'aconsegís el cos i la sang de Jesucrist, llavors la sang va començar a brollar del calze fins escampar-se per bona part del terra de l'església i mentrestant les campanes van començar a repicar totes soles. Tothom quedà esparverat i la notícia es va escampar com la pólvora, fins que el Papa Sergi IV va admetre el miracle. En agraïment, i a canvi de corporals i teles xopes de sang, el Papa va obsequiar amb diverses relíquies.

Cal veure el reliquiari, al centre del qual hi ha un cabell de la mare de Déu, el qual, diu la tradició, que qui el veu conserva bona vista la resta de vida.

Punt 3 Santa Maria d'Ivorra. (N- 41° 46' 0,07" E- 1° 23' 14,94") Durant bona part d'any les relíquies del Miracle del Sant Dubte es conserven a l'església parroquial del poble d'Ivorra. Però és aquí a l'església de Santa Maria on es va produir el miracle. Al segle XVI fou reconstruïda i engrandida per poder acollir els nombrosos peregrins. Recentment també ha estat restaurada, sobretot per la celebració del mil·lenari del Miracle del Sant Dubte.

Els dies que Santa Maria està oberta són el segon diumenge de Pasqua (Pasqüetes), el dia 15 d'agost i el dia 2 de febrer. Pels demés dies cal anar a Ivorra i demanar-ho al mossèn (tel. 973524039).

Punt 4 Cervera. (N-41° 40' 18,91" E- 1° 16' 14,50") Cervera és la capital de la comarca de La Segarra i ofereix moltes possibilitats als visitants, que l'Oficina de Turisme Comarcal de ben segur els facilitarà (tel. 973531303).

Nosaltres recomanem sobretot veure el Carreró de les Bruixes i la Universitat.

En temps de Felip V i com agraïment a Cervera envers la Corona, el Rei va oferir favors als cerverins que van demanar participacions en les taxes del port de Barcelona. Sa Majestat no va concedir aquesta petició, però a canvi va fer tancar totes les universitats de Catalunya i va fer construir la de Cervera, que durant uns anys va ser l'única de tot el nostre país.

Pràcticament tot Catalunya era republicana, o sigui en contra de la Corona i de Cervera; així fou que es va fer corre la veu de què els cerverins van demanar al Rei un port de mar i el monarca els va fer una universitat perquè aprenguessin que a Cervera això no era possible. De manera que els cerverins han quedat com els que demanaven un port de mar.

Aquesta història millor no comentar-la pas amb els habitants de Cervera.

Punt 5 Castell de la Curullada. (N- 41° 39' 55,75" E- 1° 13' 35,76") Entre la riquesa que oferia la vall del riu Ondara i el pas del camí ral de Lleida a Barcelona, ens trobem en un punt estratègic. És per aquest motiu que seguirem la vall del riu. Des de dins a Cervera agafarem la carretera L-214 direcció Vallfogona de Riucorb. A poc més d'1 km, abans travessar el riu Ondara i abans del trencall de Granyanella, sortirem de la carretera a la dreta per un camí de terra. Tot seguint-lo, quan estiguem sota la Curullada, enfilarem fins poder visitar exteriorment l'emblemàtic i ben conservat castell, tantes vegades fotografiat des de la N-II durant les postes de sol.

Punt 6 Castell de la Torre de Saportella. (N- 41° 39' 29,35" E- 1° 12' 43,28") Una vegada retornats al camí de la vall, a mà esquerra, abans de Fonolles, visitarem La Torre que és una fortalesa senyorial però que s'utilitzava com a molí i quadra suposadament del camí ral.

A nosaltres se'ns crea la contradicció de veure una torre que, amb tota lògica, fóra de l'època de la reconquesta i, en canvi, el magnífic edifici és de construcció molt més recent.

Tampoc es pot visitar en el seu interior.

Punt 7 Castell de Fonolles. (N- 41° 39' 28,82" E- 1° 12' 9,20"). Tornant al camí principal, quan puguem, enfilarem cap a Fonolles, per veure també exteriorment el seu castell. Com la majoria també és de propietat privada i no es pot visitar interiorment.

En aquest punt ja agafarem l'autovia direcció Tàrraga.

Punt 8 Tàrrrega. (N- 41° 38' 55,04" E- 1° 8' 24,73") Amb els seus aproximadament 17.000 habitants, Tàrrrega és la ciutat més comercial de la província, comparativament molt més que Lleida capital.

Culturalment Tàrrrega s'ha fet famosa per la Fira del Teatre al Carrer durant la festivitat de l'11 de setembre.

Oficina de Turisme Comarcal: tel. 973500707.

Punt 9 Castell de Verdú. (N- 41° 36' 39,47" E- 1° 8' 31,53") Per arribar a Verdú hem de travessar Tàrrrega pel mig, direcció Tarragona.

Avui en aquesta ruta gairebé tot només ho hem pogut veure per fora. Per començar els recomano que vegin el Museu de les Joguines de Verdú; i si s'escau en diumenge cal saber que a les 12 h posen en marxa els autòmats.

Aprofitin també per fer la visita guiada al castell, torre, església i poble; es contracta a l'oficina de turisme.

També cal saber que Verdú és un poble amb una gran tradició de terrissaires i famós per la seva terrissa negra ploranera, de càntirs que conserven l'aigua fresca. Jo us recomano comprar quelcom a la casa de Roca Caus i, amb una mica de sort i insistència, potser us deixaran veure l'obrador.

Aquí és per gastar diners, perquè, a part del museu i la terrissa, també hi poden comprar un bon oli i vi.

Oficina de Turisme de Verdú: tel. 973347216 .

Punt 10 El Mas de Bondia. (N- 41° 36' 21,22" E- 1° 11' 26,42") Poden veure la descripció a www.ruta-castells-segarra.com .

Punt 11 Castell de Granyena. (N- 41° 37' 26,53" E- 1° 14' 42,65") Castell en runes visible al cim del poble. Va ser el primer castell que els templers van rebre a Catalunya i hi establiren una de les principals fortaleses de la contrada amb la intenció de conquerir Lleida capital.

L'Orde del Temple va ser una institució medieval de caràcter religiós i militar. El seu primer propòsit era protegir les vides dels cristians que peregrinaven a Jerusalem, recentment conquerida. El seu poder i dominis van créixer ràpidament fins que Felip IV de França hi quedà fortament endeutat. Llavors Felip IV va començar a pressionar el Papa Climent V, fins que va aconseguir que desfés l'ordre. A més dels rumors generats al voltant de les cerimònies secretes d'iniciació, van anar generant desconfiança, especulacions i moltes llegendes que encara avui en dia són estudiades i mantenen viu el nom de Cavallers Templaris.

Punt 12 Castell de Granyanella. (N- 41° 38' 55,72" E- 1° 13' 22,24") És una mica complicat, però des de Granyena hi ha un camí que mena fins a Granyanella (preguntin a algun veí de Granyena. Un punt del camí és: N- 41° 37' 38,48" E-1° 14' 7,27").

Granyanella, a part de ser difícil de pronunciar, també és difícil d'entendre el poble.

Fins l'any 1966+- era un poble ben clos, amb un únic carrer que dona el tomb als peus del seu castell enrunat. A aquest carrer s'hi accedia per un portal que condueix fins a un segon portal per un carreró també clos i sorgit, en el seu moment, per la necessitat, ja que la població va augmentar.

L'any 1966 es va enderrocar una casa per fer el camí nou i poder accedir al poble amb els recents apareguts tractors, que necessitaven més espai del que oferia l'únic carrer del poble.

Demanim també on és la casa de Cal Cirera, per veure l'original paret de pedra feta amb piques d'oli de l'antic moli de la casa.

Punt 13 Sant Pere el Gros. (N- 41° 39'39,70" E- 1° 15' 44,13") Esglesiola que dins del romànic català del segle XI està considerada gairebé com a única. Així, a la seva original forma circular hem d'afegir-hi que a Catalunya és la que té les dimensions més grans, tenint en compte que està coberta amb una cúpula.

Al centre de la teulada hi ha el petit campanar, com a cirereta de la construcció.

Aquí donarem el dia per acabat i tornarem a casa. Potser els hagin quedat coses per veure, o potser se n'han vist d'altres; no importa, demà és un altre dia. Del que es tracta és de gaudir de cada moment.

Sóc conscient que tampoc hem parlat de dinar. Són varis els restaurants recomanables que es troben al llarg del recorregut. A més, com que es tracta de distàncies curtes, si cal recular una mica o avançar-se és insignificant. Tot i així recomanem:

-Restaurant de Montfalcó (tel. 973531755).

-Restaurant Bona Teca de Cervera (tel. 973530325).

-A Verdú i rodalies el tema de restauració es complicat, de totes maneres a Verdú hi ha La Muralla 973347256 i La Graella 973347093 que fan dinars. També poden dinar a Tàrrega o a Fonolles.